

تاثیر تماس کانگورویی بر مدت زمان تغذیه انحصاری با شیر مادر و الگوی تغذیه در نوزادان مادران سزارینی

مریم کشاورز^۱، ناهید بلبل حقیقی^۲

^۱ استادیار، گروه مامائی دانشکده پرستاری و مامائی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

^۲ مربی، گروه مامائی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

سابقه و هدف: پس از تولد، جدایی بین مادر و نوزاد اثرات زیان آوری بر جنبه‌های مختلف رشد و تکامل شیر خوار و تغذیه با شیر مادر دارد. با توجه به جدایی طولانی تر مادر و نوزاد در ساعات اولیه زایمان سزارین، بررسی تاثیر روش‌هایی مانند تماس کانگورویی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، لذا مطالعه حاضر با هدف بررسی تاثیر اجرای مراقبت کانگورویی در الگوهای تغذیه‌ای نوزادان در بیمارستان و میزان تغذیه انحصاری با شیر مادر تا ۶ ماه انجام شد.

روش بررسی: در یک کار آزمایی شاهددار تصادفی شده، ۱۶۰ جفت مادر و نوزاد در دو گروه آزمون و شاهد (۸۰ زوج مادر و نوزاد در هر گروه) بررسی شدند. در گروه آزمون یا مراقبت کانگورویی، حدود ۲ ساعت پس از عمل سزارین، نوزاد در تماس پوست با پوست و بین دو سینه مادر با استفاده از پوشش مناسبی قرار گرفت. برنامه مراقبتی، ۳ نوبت در روز هر نوبت ۶۰ دقیقه برای مدت ۲ روز اجرا شد. با تحویل پوشش‌های مخصوص نگهداری نوزاد به مادران گروه تجربی و اجرای این مراقبت در منزل، میزان تغذیه با شیر مادر تا ۶ ماه بین دو گروه مقایسه شد.

یافته‌ها: دو گروه از نظر متغیرهای زمینه‌ای در مادر و نوزاد تفاوتی نداشتند. در گروه مراقبت کانگورویی، تعداد دفعات تغذیه در بیمارستان ($p < 0.05$) و میزان تغذیه انحصاری با شیر مادر تا ۶ ماه ($p < 0.05$) بیشتر از گروه مراقبت معمول بود، اما فاصله تولد تا زمان شروع اولین تغذیه بین دو گروه تفاوت آماری معنی داری نداشت. در گروه آزمون، دفعات گریه شدید نوزاد در بیمارستان به طور معنی داری کمتر از گروه مراقبت معمول بود ($p < 0.05$) در مقابل ۱۲/۳ بار، ($p < 0.001$).

نتیجه‌گیری: افزایش میزان تغذیه انحصاری با شیر مادر تا ۶ ماه از نتایج ارزشمند تماس پوستی بین مادر و نوزاد در این مطالعه بود، لذا اجرای مراقبت کانگورویی در کلیه بخش‌های زایمان و سزارین و ادامه اجرای آن در منزل توصیه می‌شود.

واژگان کلیدی: مراقبت کانگورویی، تغذیه انحصاری با شیر مادر، الگوهای تغذیه‌ای.

مقدمه

بر اساس بیانیه صندوق حمایت از کودکان سازمان ملل (یونیسف) در سال ۲۰۰۷ میلادی، تغذیه با شیر مادر جان ۱/۳ میلیون کودک را در جهان از مرگ حتمی نجات می‌دهد. این

در حالی است که سو تغذیه عامل بیش از ۵۰ درصد مرگ و میر کودکان زیر ۵ سال در جهان است، به طوری که با بهبود شاخص‌های تغذیه با شیر مادر، تغذیه انحصاری با شیر مادر و تغذیه تکمیلی، می‌توان روزانه جان پنج هزار کودک را در سراسر جهان نجات داد (۱). علی‌رغم تلاش‌های بسیاری که در زمینه حمایت و ارتقا تغذیه با شیر مادر به صورت ملی و بین‌المللی صورت گرفته است، مرکز پیشگیری و کنترل بیماری‌ها، طی یک مطالعه وسیع در آمریکا اعلام نمود که هر

آدرس نویسنده مسئول: تهران، دانشگاه علوم پزشکی ایران، دانشکده پرستاری مامائی، مریم کشاورز

(email: Keshavarz@iums.ac.ir)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۸/۴/۸

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۸/۱۱/۱۰